

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **J.D., X., D., I.**, zastúpeného JUDr. R.D., advokátom, H.X., B., proti žalovanému: **Fond národného majetku Slovenskej republiky**, Drieňová 27, 821 01 Bratislava, zastúpenému JUDr. Š.D., advokátom, S.X., B., **o zaplatenie 98 904.- Sk**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1 Cb 93/O3-344 zo dňa 4. mája 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 1 Cb 93/O3-344 zo dňa 4. mája 2007 **p o t v r d z u j e .**

Žalobca **j e p o v i n n ý** žalovanému nahradiť trovy odvolacieho konania v sume 4 534.- Sk na účet jeho právneho zástupcu.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia 98 904.- Sk, ako vlastníka pohľadávok voči žalovanému, na základe zmlúv o postúpení pohľadávok, uzavretých s bývalými vlastníkmi dlhopisov, ktoré pozostávajú z úrokov z omeškania za oneskorené vyplatenie

dlhopisov. Žalovaný namietal okrem iného, že sa nemohol dostať do omeškania, nakoľko ani pôvodní vlastníci pohľadávok, v čase splatnosti týchto pohľadávok, neprišli na zákonné miesto ich plnenia a neposkytli tak súčinnosť k ich splneniu. Žalobca nepreukázal, že domnelí pôvodní veritelia, resp. vlastníci pohľadávok, uplatňovaných žalobcom v tomto konaní, v čase ich postúpenia na žalobcu zmluvami o postúpení, boli skutočnými majiteľmi týchto pohľadávok a že tieto zmluvy oni podpísali. K námietke súčinnosti žalobca uviedol, že dlžník v čase plnenia dlhu nemal dostatok finančných prostriedkov na plnenie záväzkov týkajúcich sa dlhopisov. Aj keby sa veritelia dostavili do sídla žalovaného, plnenie by im zo strany žalovaného nebolo poskytnuté. Žalovaný začal s reálnou výplatom dlhopisov až 11.4.2001. Žalovaný neuviedol ani jeden dôkaz, že zmluvu o postúpení pohľadávky podpísal niekto, kto nebol vlastníkom dlhopisu. Zmluvy o postúpení pohľadávok nemusia byť notársky overené. Za postupníka zmluvu podpísal p. K.H., splnomocnený k tomuto úkonu štatutárnym zástupcom žalobcu. Krajský súd konštatoval, že žalobca súdu nepreukázal hodnovernými dokladmi, kto zaň podpísal zmluvy o postúpení pohľadávky, z ktorých si uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania, za oneskorené vyplatenie menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov FNM SR vydaných v súlade s ust. § 24 ods. 4 zák. č. 92/1991 Zb. Ďalej žalobca súdu nepreukázal, že postupca v čase podpísania zmluvy o postúpení pohľadávky, bol vlastníkom dlhopisu FNM SR, z ktorého postúpil príslušenstvo pozostávajúce z úroku z omeškania a tento úrok podľa jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávky nebol špecifikovaný k uplatnenému nároku žalobcu. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu súd žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v celkovej výške 48 735.- Sk.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie s návrhom, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 OSP tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 98 904.- Sk a nahradiť mu trovy konania. Poukázal na obsah žaloby, ktorou sa domáha zaplatenia pohľadávky z titulu úrokov z omeškania vzniknutých na základe omeškania žalovaného s vyplatením menovitých hodnôt a výnosov z dlhopisov vydaných žalovaným podľa ustanovenia § 24 ods. 4 zákona č. 92/1991 Zb. o podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení neskorších predpisov, ktorej vlastníkom sa stal na základe zmlúv o postúpení pohľadávky uzavretých s bývalými majiteľmi dlhopisov žalovaného. Má za to, že

krajský súd nesprávne vyhodnotil dokumenty nachádzajúce sa v súdnom spise a riadil sa pri posudzovaní veci nesprávnymi právnymi úvahami. Dlhopisy vydané na základe ust. § 24 ods. 4 zák. č. 92/1991 Zb. sa stali splatnými dňa 31.12.2000. Žalovaný začal vyplácať dlhopisy ich vlastníkom až v apríli 2001. Okamihom vyplatenia menovitej hodnoty a výnosu z dlhopisu bez ohľadu na skutočnosť, či s omeškaním alebo bez neho, dlhopis v zmysle ust. § 14 ods. 2 zákona o cenných papieroch zanikol. Táto skutočnosť však nemá žiadny vplyv na vznik a trvanie nároku na úrok z omeškania z dôvodu oneskoreného splatenia dlhopisov žalovaným. Úroky z omeškania sú predmetom samostatného peňažného záväzku medzi dlžníkom a veriteľom. Medzi žalovaným a postupcami existoval záväzok z cenného papiera, ktorý predstavoval kontraktný záväzok emitenta cenného papiera voči majiteľovi cenného papiera zaplatiť menovitú hodnotu a výnos z cenného papiera založený vydaním a nadobudnutím cenného papiera. Záväzok z omeškania vznikol postupcom až po tom, čo si žalovaný nesplnil včas svoju povinnosť splatiť dlhopisy. Skutočnosť, že postupca bol v čase podpísania zmluvy o postúpení pohľadávky vlastníkom dlhopisu, žalobca objektívne nemohol preukázať. Postupcovia neboli v čase podpísania zmlúv o postúpení pohľadávky majiteľmi dlhopisov, nakoľko dlhopisy ako cenné papiere oprávňujúce na peňažné plnenie splatením ich menovitej hodnoty z výnosu zanikli. Taktiež považuje za nesprávne tvrdenie žalobcu, že úrok podľa jednotlivých zmlúv nebol špecifikovaný k uplatnenému nároku žalobcu. Žalobca doložil súdu spolu s návrhom jednotlivé zmluvy o postúpení pohľadávok a výnosu na zaplatenie peňažného dlhu, ktoré pred podaním návrhu doručil žalovanému. Má za to, že súdu doložil všetky potrebné dôkazy, na základe ktorých bolo možné žalovanú sumu identifikovať. K tvrdeniu súdu, že žalobca nepreukázal hodnovernými dokladmi, kto zaň podpisoval zmluvy o postúpení pohľadávky poukázal na to, že doložil na pojednávaní súdu splnomocnenie, v ktorom žalobca splnomocnil tretiu osobu na podpisovanie zmlúv o postúpení pohľadávok. Podpis štatutárneho zástupcu je na predmetnom splnomocnení úradne overený. Priamo v splnomocnení je uvedené meno, priezvisko, trvalé bydlisko, rodné číslo splnomocnenca a jeho podpis. Je toho názoru, že odôvodnenie rozsudku by malo účastníkom konania dovoľovať posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní vo veci samej.

Žalovaný sa na odvolanie písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP a podľa § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom konania je právo žalobcu na zaplatenie 98 904.- Sk, ako úrokov z omeškania za omeškание žalovaného s vyplatením menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov ich bývalým majiteľom. Vlastníctvo predmetnej pohľadávky žalobca preukazuje zmluvami o postúpení pohľadávok, založenými v spise.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom dovolacieho senátu najvyššieho súdu, ktorý vyslovil vo svojich rozhodnutiach vydaných dňa 26. októbra 2006 v skutkovo a právne totožných sporoch, ktoré sa líšia iba výškou žalovanej pohľadávky. Dovolací súd výkladom ustanovení ods. 6 a 11 § 24 zákona č. 91/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dospel k záveru, že dlhopisy fondu vrátane výnosu z nich boli splatné 31.12.2000, preto ak žalovaný splatil menovitú hodnotu a výnos z dlhopisov až po uplynutí tejto doby, počnúc dňom 1.1.2001 sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu a veriteľom, vzniklo právo na úrok z omeškania. Uložením povinnosti fondu splatiť dlhopis najneskôr do konca roku 2001, zákonodarca iba vymedzil čas trvania tejto formy privatizácie. V podrobnostiach odvolací súd odkazuje na odôvodnenie dovolacieho rozsudku, ktoré je účastníkom známe.

Krajský súd v Bratislave žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal hodnovernými dokladmi, kto zaň podpísal zmluvy o postúpení pohľadávky, z ktorých si uplatnil právo na zaplatenie úrokov z omeškania za oneskorené vyplatenie menovitej hodnoty a výnosu dlhopisov FNM SR. Rovnako žalobca nepreukázal, že postupca v čase podpísania zmluvy o postúpení pohľadávky bol vlastníkom dlhopisu FNM SR a úrok z omeškania podľa jednotlivých zmlúv o postúpení pohľadávky nevyšpecifikoval k uplatnenému nároku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žalobca svoj uplatnený nárok preukazuje zmluvami o postúpení pohľadávok v celkovej sume 98 904.- Sk. Zmluva o postúpení pohľadávok však dôvodnosť postúpeného práva neosvedčuje.

Táto je iba zmenou subjektov záväzkového vzťahu na strane veriteľa a osvedčuje sa ňou preto iba nový nositeľ postúpeného práva vo vzťahu k osobe dlžníka. Po postúpení pohľadávky zákon dlžníkovi voči novému veriteľovi zachováva všetky námietky, ktoré mohol uplatniť proti samotnej podstate pohľadávky v čase jej postúpenia. Žalovaný namietal, že žalobca nepreukázal, že domnelí pôvodní veritelia, resp. vlastníci pohľadávok uplatnených žalobcom, v čase postúpenia na žalobcu zmluvami o postúpení pohľadávok boli skutočne majiteľmi týchto pohľadávok a že tieto zmluvy oni podpísali. Žalobca námietky žalovaného žiadnymi hodnovernými dôkazmi nevyvrátil, ani nenavrhol vykonanie dôkazov na preukázanie týchto skutočností.

Žalovaný namietal, že žalobca v konaní nepreukázal, že pôvodní veritelia, resp. vlastníci pohľadávok v čase splatnosti týchto pohľadávok prišli na zákonné miesto ich plnenia a poskytli tak súčinnosť k splneniu dlhu.

Podľa ustanovenia § 559 Občianskeho zákonníka splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas, teda spôsobom, ako je dohodnutý v zmluve alebo ustanovené právnym predpisom. Splnenie dlhu je právna skutočnosť spôsobujúca zánik práv a povinností, resp. právneho pomeru. Je to jednostranný právny úkon dlžníka, ktorým poskytuje veriteľovi na určitom mieste, dohodnutým spôsobom a v čase zročnosti pohľadávky to, čo bolo predmetom jeho povinnosti s úmyslom splniť svoj dlh. Podľa povahy plnenia, bude splnenie spočívať buď len v úkone dlžníka, alebo bude k nemu potrebné aj spolupôsobenie veriteľa. Plnenie je riadne, ak je v súlade so zmluvou alebo s právnymi predpismi, je v dohodnutom množstve a kvalite zodpovedajúcej dohode, alebo predpisom. Dlh treba splniť predovšetkým na tom mieste, ktoré za miesto plnenia určila dohoda účastníkov. Miesto splnenia sa môže v dohode uviesť, alebo vyplýva z obsahu zmluvy. Ak nie je miesto splnenia takto určené, je ním bydlisko alebo sídlo dlžníka (§ 567 ods. 1 OZ). V prejednávanej veci nebolo sporné, že medzi pôvodnými účastníkmi záväzkového vzťahu, teda medzi majiteľmi dlhopisov a žalovaným nedošlo k dohode o mieste splnenia dlhu, takže potom zo zákona platí, že miestom plnenia malo byť sídlo dlžníka.

Odvolačný súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno na preukázanie tvrdeniam, že postupovania

v ním predložených zmluvách o postúpení pohľadávok, boli skutočne majiteľmi dlhopisov v čase ich splatnosti, a teda aj majiteľmi postúpenej a uplatnenej pohľadávky z titulu úrokov z omeškania. Navyše považoval za dôvodnú aj ďalšiu námietku žalovaného, že majitelia dlhopisov neposkytli žalovanému súčinnosť pre riadne splnenie dlhu tým, že v čase ich splatnosti neprišli na zákonné miesto ich plnenia, teda do sídla dlžníka, keďže žalobca nepreukázal, že dohodou účastníkov (záväzkového vzťahu) bolo určené iné miesto na splnenie dlhu, resp. s prihliadnutím na okolnosti prípadu (medializácia skutočného spôsobu vyplácania dlhopisov) takáto dohoda nebola potrebná a žalovaný sa dostal do omeškania aj bez namietanej súčinnosti.

Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobca žalobou uplatnený nárok nepreukázal, preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave podľa ustanovenia § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil, i keď čiastočne z iných dôvodov.

Súčasne rozhodol aj o trovách odvolacieho konania podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému žalovanému priznal v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. náhradu trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby (účasť na pojednávaní dňa 17.6.2008) vo výške 3 650 Sk a 19% DPH v sume 693,50 Sk, ako aj paušálnu náhradu v sume 190 Sk, t.j. spolu vo výške 4 534 Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 17. júna 2008

**JUDr. Zuzana Ďurišová, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: